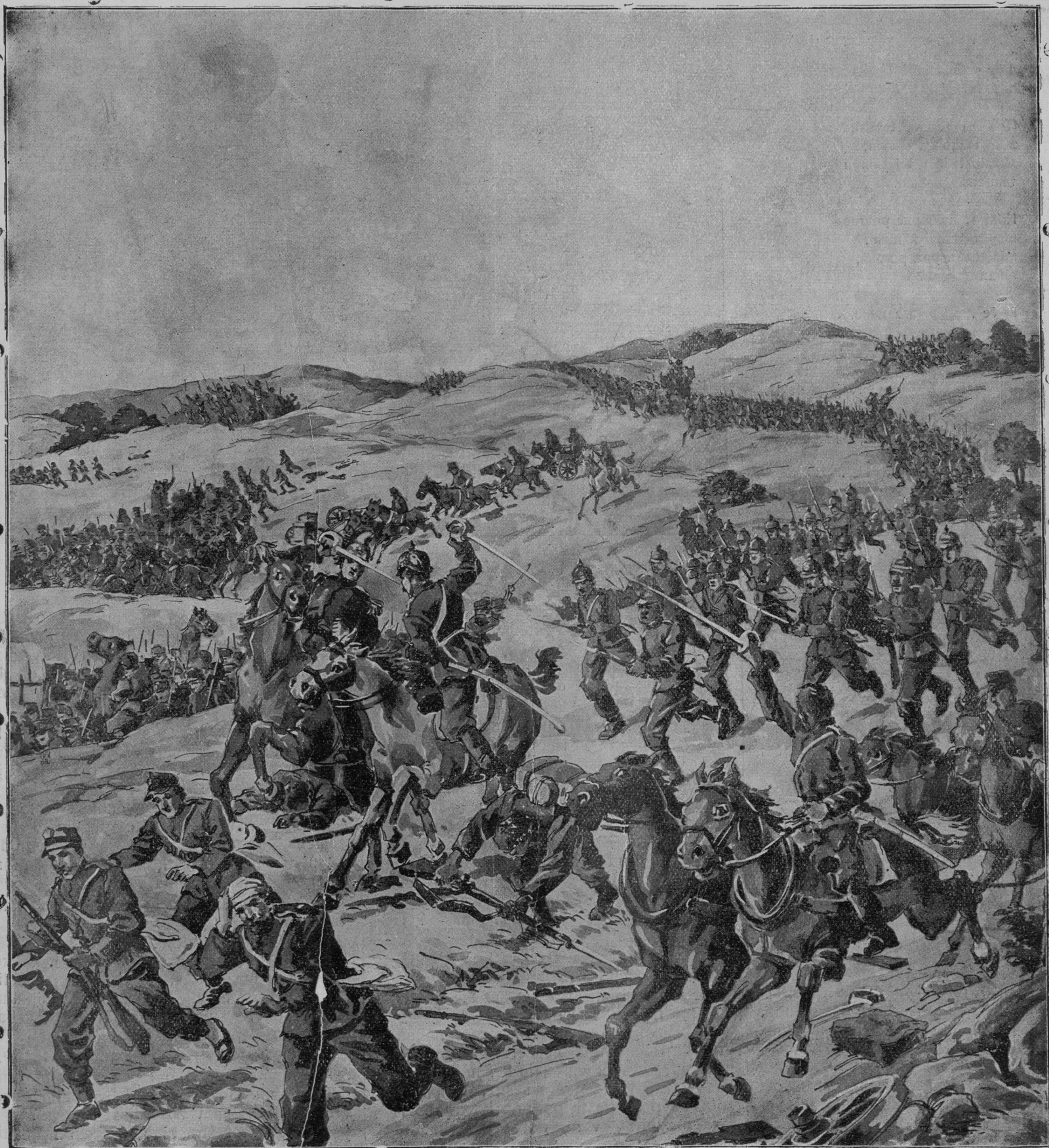

Štev. 11.

V LJUBLJANI, v sredo 17. marca 1915.

Leto II.

Prizor z bojišča v Šampanji na Francoskem: Nemci zasledujejo premagane Francoze. — V Šampanji so izgubili Francozi tekom zadnjega meseca 45.000 mož.

Slovo.

Ko najdražji moj odhajal
daleč na vojsko je,
meni, devi zapuščeni,
bilo res hudó je.

Šopek sem iz rožmarina
na srce mu dala
in k slovesu grenke solze
tožna prelivala.

A preljubi moj je vriskal,
vriskal, pel veselo,
ko na vojsko odmarširal
z drugimi je smelo.

„Ne žaluj, nikar ne jokaj,
duša moja mila,
saj za večne čase nisva
midva se ločila.

Kadar mine ljuta vojna,
umolknejo topovi,
vrnem se, in zopet moja
boš v ljubezni novi.

Z vencem, v svili in tenčici,
z belim šopkom v roki,
boš se radostno vozila
ti z menoj k poroki.“

Tak me ljubi je tolažil,
zdaj težko ga čakam,
v žalosti in v tej samoti
tiho zase plakam.

Kdaj se neki pač povrne
moj najdražji k meni,
kdaj bo najina poroka,
ali bo jeseni?

In če krogla ga zadene,
smrt mu bo nevesta,
kaj bom reva jaz počela
ljubica mu zvesta?

Gorenjsko dekle.

G. W. Appleton:

10. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Skočila sva v voz in petnajst minut pozneje sva vsa zasopljena planila v moje stanovanje. Sprejemnica in jedilnica sta bili prazni. Klical sem kakor blazen Heleno. Oglasila se je v kuhinji in je bila v naslednjem trenutku tudi že sama pri nama.

„Za božjo voljo,“ je kriknila, „kaj pa je z vama? Kaj se je zgodilo?“

„Kje je Marcela?“ sem vprašal naglo.

„Marcela? Ne vem. Pred pol ure je bila še v sobi. Potem sem morala v kuhinjo, ker ta služkinja ne zna prav ničesar. Zdi se mi, da ni bila še nikjer v službi. Marcela bo pač gori v svoji sobi.“

„Bo, bo,“ sem vzkliknil razburjen, „teci hitro gori in poglej!“

Moja razburjenost je vznemirila tudi njo. Stekla je urno gori ter se prav tako hitro zopet vrnila.

„Ne, gori je ni,“ je dejala plašno, „tudi bareta in plašča ni nikjer. Sveta nebesa, kaj se je zgodilo?“

Povedal sem jej na kratko, kaj sva videla. Uboga deklica se je strahu kar sesedla. Preplašena me je prosila:

„O, Ted, ne bodi hud name! Kaj takega niti v sanjah nisem mogla slutiti. Kako je le bilo to mogoče? Niti najmanjšega glasu nisem slišala. Ali si že vprašal Gregoryja?“

Na to v svojem razburjenju še nisem mislil. Ko sem ga hotel poklicati, je že sam odprl vrata.

„Nehote sem slišal nekaj vaših besed. Ali se je kaj hudega pripetilo?“

„Hudega?“ sem vzkliknil, „najhujše, kar se sploh more zgoditi. Pustil sem Marcelo tukaj v vašem varstvu, mislil sem, da je pod vestno zaščito, sedaj je pa naenkrat izginila. Ali niste ničesar videli, ničesar slišali?“

Gregory je zardel preko ušes.

„Da, če hočem govoriti po pravici,“ je odgovoril obotavljaje se, „res se mi je zdelo, da sem slišal kakor bi se odprla hišna vrata. Šel sem tudi takoj v vežo, da pogledam, ali je kdo prišel. Ker pa ni bilo nikogar slišati, ne videti, sem seveda mislil, da sem se zmotil.“

„Ta zmota je zame strašna,“ sem odvrnil ves besen. „Če pomislim, da ste si jo pustili vkljub mojim natančnim ukazom pred nosom odvesti! To je naravnost nezaslišano! Za to ni nobenega izgovora!“

Helena je proseče pogledala Mortimerja, ki je tudi takoj prevzel zagovor.

„Po mojem mnenju ne moreš Heleni prav ničesar očitati. Morala je pač opraviti svoje gospodinjske posle. In da bi bila

stvari. Nisem si mogla misliti, da bi se mi moglo pri belem dnevu kaj hudega pripetiti. Saj je vse polno ljudi zunaj, in zdelo se mi je, da so prodajalne prav blizu. Kakor vidite, sem zopet zdrava tukaj. Nič se mi ni zgodilo, prav nič. Če ste pa zaradi tega hudi, vam prav rada obetam, da ne storim kaj takega nikoli, nikoli več!“

Stvar se mi je zdela vedno bolj čudna.

„Ali ste šli peš?“ sem vprašal.

„Seveda, vprašala sem, pa sem prav lahko našla.“

„In tudi peš nazaj?“

„Kajpada — saj ni daleč.“

„Torej niste uporabljali voza?“

„Voza? Bog ne daj! Čemu mi bo voz?“

Presenečena sva se z Mortimerjem spogledala.

„Kje pa imate svoje zavoje?“ sem vprašal dalje.

„Takoj bodo tukaj.“ In v potrdilo njenih besed je res precej nato pozvonilo in trgovski sluga je prinesel nakupljene stvari.

Kako je mogoče peljati se proti Kew-Bridge in biti hkratu v trgovini na Georgovi

Pogled na Duklo v Karpatih, kjer se vrše v zadnji dobi boji proti Rusom.

Marcela izginila brez vsakega hrupa in vpitja, to je naravnost nemogoče. Odit je morala pač prostovoljno. Sicer ne razumem tega in tudi ne maram pojasnjevati njenega postopanja, ampak drugače ni mogoče.“

Hotel sem mu energično odgovoriti, v onem trenutku pa je pozvonilo. Spogledali smo se, potem je Helena stekla k vratom.

V naslednjem hipu je stopila Marcela med nas. Bila je silno razburjena, v obrazu vsa zardela, ko je zagledala naše resne obraze.

„O, moj Bog, kako grdo me vsi gledate!“ je zaklicala prestrašena. „Ali sem naredila kaj tako hudega? Res se bojim! O, Helena, kako čudno ravirate z menoj — in vi tudi, gospod doktor! Kaj pa je? Govorite vendar!“

Toda bili smo vsi kakor nemi od začudenja. Končno sem izpregovoril:

„Vznemirjali smo se, ker ste meni nič tebi nič izginili. Kje pa ste bili?“

„Ej, samo par stvari sem nakupila družega nič. Moja garderoba je malo pomanjkljiva, kakor veste, in ker nočem vedno nadlegovati vaše dobre sestre, sem si mislila, da porabim te pol ure, ko je bila Helena v kuhinji, v to, da si nakupim nekaj

cesti? Ta fizikalni problem je bilo treba razrešiti. Mortimerju je bilo to prav taka nerazumljiva uganjka kakor meni. In vendar se nama je zdelo skoraj nemogoče, da bi se bila oba zmotila, da bi postala oba žrtev optične zmote.“

Hipoma sem se spomnil besed tete Marije. Ničesar nismo vedeli o Marcelini preteklosti, to je res. Prav tako resnično je tudi bilo, da je med ženskami mnogo pretkanih slepark in da vnanjost čestokrat zelo moti. Toda en sam pogled v njen pošteni obraz je zadoščal, da je prepočil vsakršno sumničenje. Morala sva se z Mortimerjem vendarle zmotiti.

Marcela se je boječe ozirala po nas, potem je dejala:

„No, ali mi odpustite?“

„To pot še,“ sem rekel z nekoliko prisiljenim nasmehom, kajti strah mi je tičal še v vseh udih. „Ampak obljubiti mi morate, da ne storite nikdar več kaj takega, dokler boste pod mojim varstvom.“

„O, od srca rada vam obetam to! Pa žal — nepopisno žal mi je, da sem vam delala skrbi. Gospodična Helena, ali mi nčete dati poljuba v znak naše sprave?“

Tega se sestra ni dala dvakrat prositi.

In s tem je bil ta čudni dogodek rešen. Z Mortimerjem pa sva pozneje še mnogo govorila o tej stvari, ali razjasniti si je nisva mogla, bila nama je prejkoslej uganjka. Pripomniti moram, da me je one noči celo v sanjah prav neprijetno nadlegovala.

DEVETO POGLAVJE.

Kakor dogovorjeno, je pisala Helena teti Mariji; že naslednjega dne s prvo pošto je dobila tale odgovor:

„Ljuba Helena! Sicer je prav lepo, da mi pišeš in se oproščaš zaradi svojega brata; toda sramovala bi se tega koraka, če bi bila poleg in bi bila slišala, s kako surovimi psovki me je obsul zadnjikrat. K sreči se je zgodilo to v pričo Nefzibe, ki lahko priča, da govorim resnico. Saj sicer bi nihče na svetu ne mogel verjeti, da se more izobražen človek tako daleč spozabiti in more tako govoriti, kakor je govoril on z menoj ...“

Helena, ki je glasno čitala pismo, me je začudena pogledala.

„Psovki se prav gotovo nisi posluževal, Ted,“ je rekla mirno.

„Seveda ne. Res sem se razburil in sem govoril malo krepkeje, a drugega nič. Skoraj bi bil rekel teti, da je od vraga, ampak pravočasno sem še požrl besedo.“

Nato je pogledala zopet v pismo in je čitala dalje:

„Nikoli bi ne bila mislila, da sem gojila na svojih prsih tako kačo —“

„O, o, to je pa malo prehudo,“ sem jo prekinil.

„... ki me bode na moja stara leta pičila; toda poznala sem vajinega očeta, zato nisem mogla pričakovati boljšega ...“

„Čemu se potem sploh še čudi,“ sem se jezil.

Helena pa je nadaljevala, ne da bi mi odgovorila:

„Postopal je z menoj slabše kakor z najnižjo dekle. Pred nosom mi je zaloputnil vrata, Helena, in je dejal, da me ne mara

nikoli v življenju več videti. To željo mu prav lahko izpolnim, kar sem mu tudi rekla. Če ne spravi one tuje ženske iz svoje hiše, me ne bo videl nikdar več, pa tudi niti vinarja mojega premoženja. To je moj trdni sklep, ki ga ne omaja prav nobena stvar.

„In sedaj, Helena, te moram odkrito vprašati, kaj naj pomenja to, da podpiraš brata v tej škandalozni aferi. Vzgojiti sem te dala v najboljši dekliški šoli, ustrašila se nisem največjih stroškov, vcepila sem ti vse dobre nauke cerkve; kako moreš potem na

Pogled na mesto Kimpolung v Bukovini. Mesto so Rusi po svojih porazih pri Kirlibabi in Jakobnem zapustili in je sedaj zopet v naši posesti.

Sicer ni moja navada, da bi dajala komu predpise — ampak tukaj gre za neodpušljivo postopanje Edvarda, ki mu je treba narediti konec. In kdo bi bil zato bolj upravičen kot njegova lastna teta.“

„Imenitno se izraža,“ sem vzkliknil, „ampak prav ima: kdo bi bil bolj upravičen predpisovati, kakor gdč. Donaldsonova?“

iztežaj odpreti svojo hišo tuji ženščini, ki ne veš prav nič o njej.

Tvoj oče, Helena, se je pajdašil s strašnimi ljudmi, z roparji, ubijalci, morilci in z vso mogočo drhaljo. In vendar ga ni bilo boljšega človeka na svetu. Imenoval je vse svoje tovariše-lopove patrijote in Bog vedi, kakšne neumne priimke jim je še da-

Voj. ška smučarska (skijaška) patrulja na pozvedovanju po karpatskih hribih.

gal. In zagotavljam te, ženska, ki sta jo vzela pod svojo streho, je tudi te vrste. In če bosta neke lepe noči v svojih posteljah zletela v zrak, se Vama prav zgodi, ker nista hotela poslušati svoje tete. Kaj ni škandal že dovolj velik? Ali ti pokaže

žila je svoje pismo in ga vtaknila v zavitek. „Saj bi res ne bilo nič tako čudnega,“ je rekla in šla iz sobe,

Tekom dneva sem imel v svojem poklicu dovolj opravka, vendar ni bilo nikakih težkih slučajev. Preden sem prišel

je pošepetala: „V sprejemnici je nekdo s policije. Ali pomenja to novo nezgodo?“

„Nikakor ne,“ sem odvrnil smeje. „Charley mi je svetoval, naj na vsak način obvestim policijo.“

Sedaj se jej je razjasnil obraz.

„O, če je Charley rekel — potem seveda. Tega nisem vedela.“ In pomirjena je zbežala, medtem ko sem odprl jaz vrata v sprejemnico.

Ko sem vstopil, se je dvignil s stola majhen, plečat mož rdečega obraza in prijaznih, ostrih sivih oči.

„Gospod doktor Williams?“ je dejal, in opazil sem, da me je z enim samim pogledom premeril od glave do nog.

„Na uslugo sem vam,“ sem odgovoril. „Prosim, sedite vendar.“

„Moje ime je Beale,“ je govoril dalje, „in sem višji nadzornik kriminalnega oddelka v Scotland Yard.“

„Prav veseli me, da ste prišli, gospod nad-

zornik. Nameraval sem že jutri sam oglasiti se pri vas.“

Vaše pismo, gospod doktor, mi je bilo jako dobrodošlo, kajti opozorili so me tudi že drugi na skrivnostno damo, ki je imela baje pri sebi tako veliko svoto denarja,“ je prešel uradnik takoj k stvari. „Jako drago bi mi bilo, ako bi mi ves doživljaj nadrobno povedali.“

„To prav rad storim,“ sem mu odgovoril ter sem povedal vso dogodbo. Poslušal je z največjo pozornostjo in mi je samo včasih stavil kako potrebno vprašanje. Ko sem končal, je žvižgal tiho predse.

„Preklicana stvar to!“ je rekel potem. „Mož, katerega obraz ste videli pri oknu, je

Naši domobranci na stražah na pobočjih Karpatov.

Edvard časopise? — Ne, k vama ne pridem, da bi videla to žensko! Taka ideja! Čudim se, da moreš kaj takega misliti o meni. Moja sodba je neomajna in ne potrebujem nikake pomoči od Tebe in Edvarda, da si ustvarim mnenje o tej ženski. Pomisli, da sem starejša od Vaju in poznam malo več sveta kot Vidva. Nič družega ne rečem, kakor: ta ženska mora iti iz hiše ali pa pretrgam z Vama vse vezi. Ako hočeš priti k meni v Putney in boš pametna, kakor se spodobi dostojnemu dekletu, si mi prav dobrodošla. Nasprotno pa sem ukazala, da ne sme Edvard več v mojo hišo.

Tvoja Te ljubeča teta

Marija Donaldsonova.

„Te ljubeča teta,“ sem vzkliknil. „Grda, lažniva, stara baba je! Preden si začela čitati, sem bil še precej ske-sano razpoložen, sedaj pa naj gre k vragu. Kaj pa misli, da psuje Marcelo z morilko in ubijalko?“

„O ne, tega ravno ni rekla,“ je odvrnila Helena.

„Da, rekla je, rekla, ali vsaj mislila, in je celo namigavala, da naju požene ponoči v zrak. Lepa sumničenja to! Kakšna nesramnost! Lahko greš tja in jo posetiš, če te veseli, jaz pa prav nič ne hrepenim po teti Donaldsonovi, tej brezsrčni osebi.“

„O Ted, Ted, kako precej vzkipiš!“ me je mirila sestra.

„Ne, ne, to ni res, toda ne maram, da bi tako govorila o Marceli.“

„Da, da, v tem grmu tiči zajec,“ je odgovorila poredno smehljaje. „Ted, ti ljubiš Marcelo.“

„No, če bi bilo to res, bi se prav tako malo čudil, kakor če bi slišal, da si se ti zaročila z Mortimerjem.“

Helena je zardela preko ušes. Zlo-

pri svojih posetih naokrog, sem si že mogel ustvariti prepričanje, da krožijo o meni različne govorice, ki mi pa niso zmanjšale naklonjenosti mojih bolnikov. K temu je mnogo pripomoglo dejstvo, da se je več ljudi brezuspešno potezalo za sto funtov, ki so bili obljubljeni onemu, ki najde Marcelo. Vest o posetu barona Eissena se je hitro razširila, pa tudi to, kako sem ga energično zavrnil, o čemer je Gregory povsod goreče pripovedoval. Tako je odločila koncem dneva bilanca o dobičku in izgubi prav vidno meni na dobro. In bil sem vkljub pismu tete Marije prav dobre volje.

Kolikor se spominjam, so bile one

Nemški Rdeči križ odpravlja na saneh avstrijske vojne ranjence z bojišča.

noči tudi moje sanje vesele; sukale so se samo okoli Marcela.

Naslednji dan ni prinesel nič izrednega. Samo ko sem se popoldne vrnil od svojih običajnih vizit, mi je prišla sestra v vežo nasproti. Globoko resnega obraza mi

namreč udeležen tudi pri neki veliki zaroti, ki nam daje dosti posla. In dama, ki ste jo sprejeli pod svojo streho, je vsekakor tudi v zvezi s tem.“

(Dalje sledi.)

Pegasti legar.

Vseučiliški profesor dr. G. Joanović je priobčil v dunajski „Zeit“ strokoven članek, ki mu posnemamo:

Pegasti legar (ali marogasti tifus) ali pravilneje pegasta vročinska bolezen je bil znan že v starem veku za časa vojne ali lakote. V mirovni dobi ga poznajo le po krajih, kjer vladajo neugodne zdravstvene in družabne razmere; pri nas ga imajo vagabundi in potepuhi, ki živijo in prenočujejo po zanikarnih prostorih velike nesnažnosti. Za časa vojn pa nastopa epidemično; v vojni leta 1870./71. med Francijo in Nemčijo se ni pojavil. Danes razsaja že po Srbiji in Rusiji, baže tudi v Angliji in, žalibog, zatepel se je celo v našo državo.

Začenja se pegasti legar navadno takole: bolnika boli vrat, ima nahod, mrazi ga in nastopa huda vročina. Takoj spočetka ga silno boli glava in potem še hrbet. Četrtega ali sedmega dne se pojavijo izpuščaji ali pege in sicer najprej po trebuhu, nato po prsih in hrbtu. Znaki so spočetka slični ošpicam, a kmalu postane koža temno ali celo črnkasto rdeča. Značilen pojav je, da bolnik ne more spati, tako da je včasih ves obupan; pridruži se še razburjenost in prestrašenost, tako da je treba bolnika siloma zadržati na postelji. Bolniku se blede ter ima mučno domišljijo. Srce začenja pojemati, bolnik oslabi in propade, ne uživa nikake hrane in visoka vztrajna vročina ga muči teden dni. Jezik ima suh, razpokan in kakor s črnimi sajami pokrit. V tem stanju

Odvisen je izid te hude bolezni od tega, kako se je bolnik pred boleznijo hranil in pa od starosti. Mladi, krepki ljudje zdravega srca ozdravijo navadno ter ne zbole za to kugo nikdar več; za osebe nad 40. letom pa je legar nevarnejši.

Turška vojska na maršu v Mali Aziji v spremstvu trena z živili.

Bolezen se okrene na bolje koncem II. tedna; vročina pade in bolnik trdo zaspi. Iz sna se prebudi čisto osvežen, brez mrzlice in vročine ter zahteva jedi. Nato okreva naglo; žila utriplje počasneje in polagoma brez komplikacij ozdravi.

Včasih se pridruži pegastemu legarju influenza, kar je še nevarnejše. Influenca raznaša kašljanje in kihanje, pegasti legar pa le uš, ki gnezdi v obleki. Zato se ta kužna bolezen v rodbinah, kjer vlada skrajna čistost in skrbna snažnost, pojavi le izje-

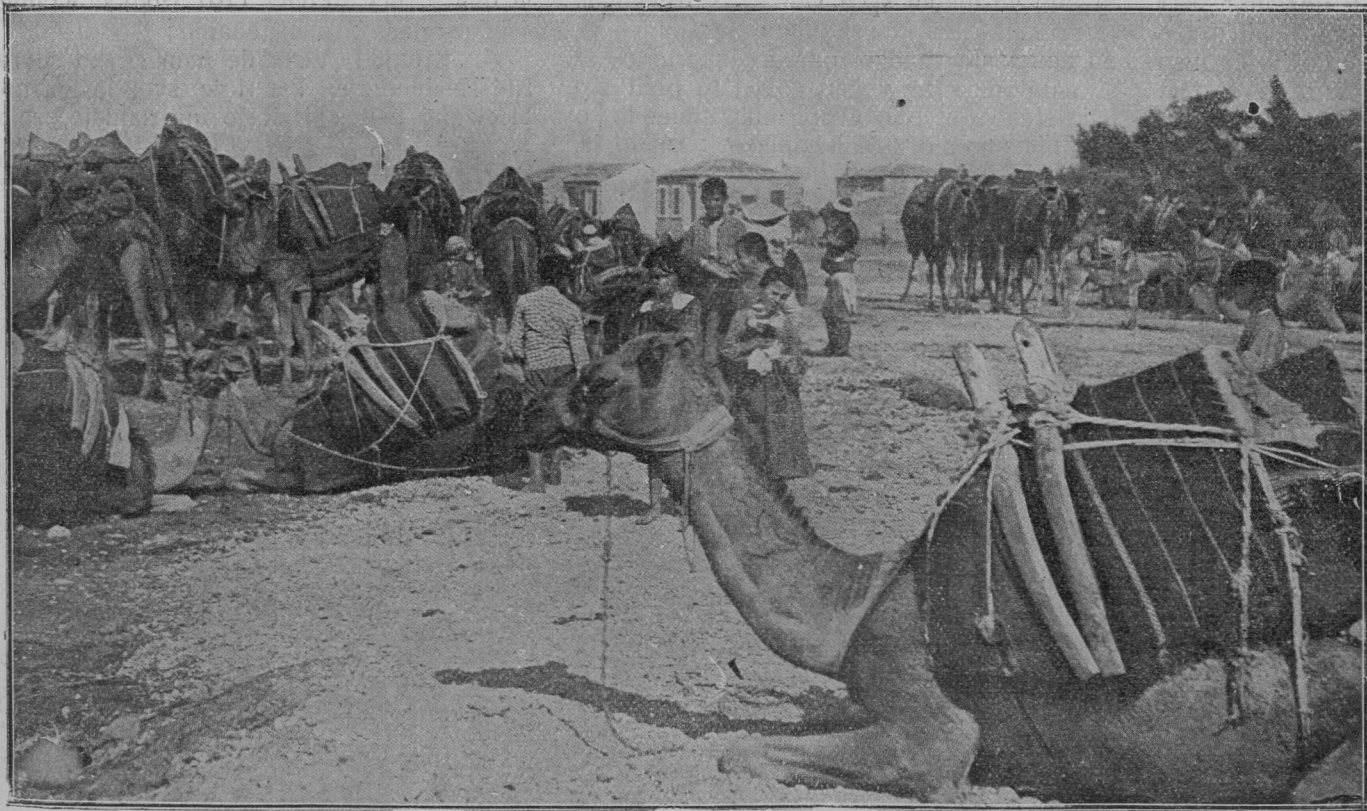
Pozdrav — ostanek vojne.

Ako pozdravljamo, se odkrijemo, sklonimo glavo in zgornji život ter ponudimo roko; vojak položi prste svoje desnice na čepico, poprime sabljo tesneje k sebi ali

pa nagne sabljo oziroma puško. Zakaj? — Nihče ne misli več, čemu ima pozdrav tako obliko. Toda znanstveniki so dokazali, da je naš pozdrav zadnji ostanek in spomin na dobo, ko je stalo človeštvo med sabo v večni vojni ali ko so bili na svetu le gospodje in sužnji. Če sta se srečala dva sovražnika, je slabейši padel resnično na tla ter odložil čelado in orožje; močnejši pa mu je v istini postavil nogo na vrat ali ramo. To je značilo, da se slabейji udaja, da se je „podvrgel“. Tudi po boju so stali

zmagalci na ubitih ali ranjenih. Grki so označili tako podvrženje z besedo „proskynein“, t. j. po pasje vleči se. Še danes imajo nekateri narodi navado, da se mečejo v znak spoštovanja in udanosti ter brezpravnosti pred gospodom, zlasti vladarjem, na tla. Poljski kmet, ki je v svojem čustvu in mišljenju ponižen hlapec, še danes rad poklekne ter pravi izrečno: „K tvojim nogam padam!“ In v Slovencih je znana fraza: „Na kolenih te prosim“, kar je neki spomin na tlačanske čase. Iz metanja na tla in iz poklekavanja je nastalo globoko klanjanje in končno sklanjanje glave pri pozdravi. Tudi naš pozdrav: „Servus! Sluga!“ je ostanek iz dobe, ko je slabейši zagotavljal veljaka, da

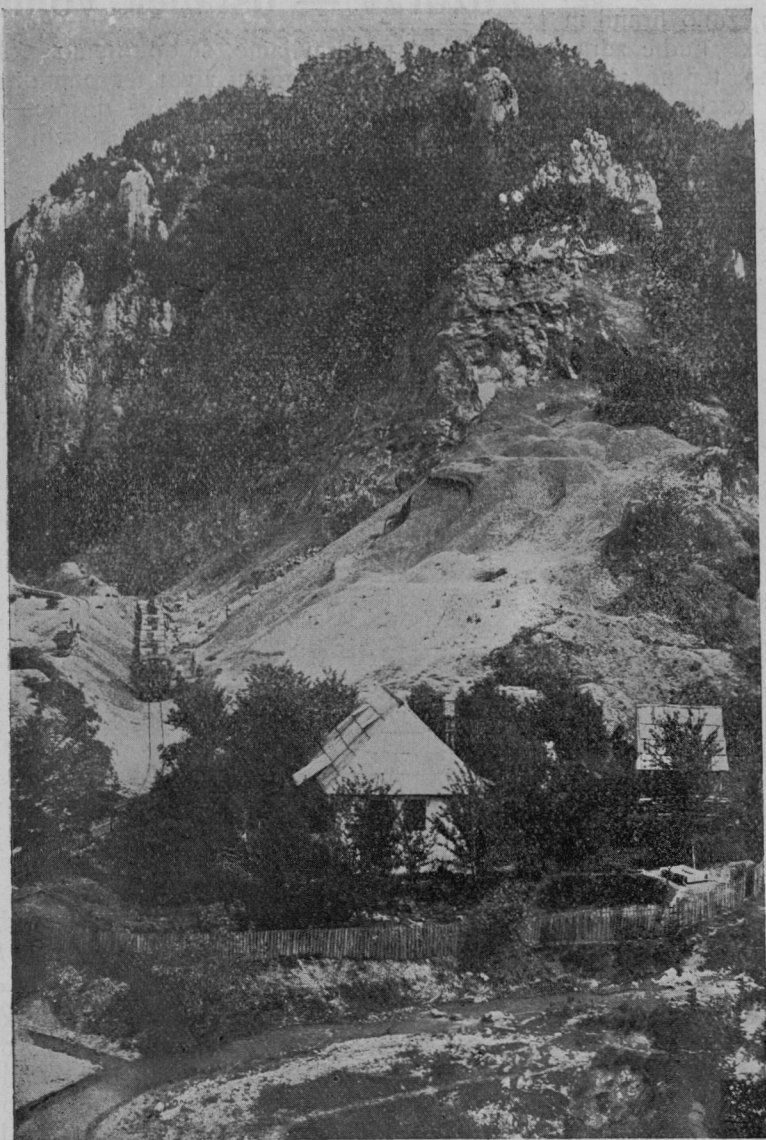
mu je ponižen, pokoren sluga ter da ga rad priznava gospodom nad seboj. Pozdrav nas torej spominja nekdanjega suženjstva. V orijentu je izražanje ponižnosti, brezmočnosti in strahopetnosti še danes običajno v oblikah, ki so po naših nazorih uprav

Turški tren: Kamele, ki nosijo živila in orožje preko puste v Mali Aziji.

visi bolnik proti koncu II. tedna med življenjem in smrtjo, ker mu more srce omagati in se pojavi še pljučnica. Toda vsak bolnik ne umrje. Navadno umrje 33 odstotkov bolnikov, včasih le 6—10 od sto, v najslabšem slučaju pa celo 60 od sto.

moma. Kaj povzroča to kugo, je celo zdravnikom še neznano. Bolha in stenica je ne prenašata. Treba se je torej večkrat preoblačiti in menjati perilo, potem smo pred boleznijo varnejši.

Iz doline Nagy-Agu v Karpatih, kjer so se vršili
ljuti boji z Rusi.

sramotni. V primitivnih časih so slabejši, šibkejši padali na tla, odlagali čelado, orožje in celo del obleke, da bi izrazili: „Popolnoma brez moči se ti udajam.“ Ker je včasih vsak moški nosil meč ali drugo orožje, so ga možje morali odložiti, če niso hoteli izzvati boja ter so izražali s tem svojo miroljubnost. V srednjem veku so vitezi odlagali čelade in slačili rokavice v izraz, da so mirni. Na dvorih je smel le vladar obdržati čelado in klobuk na glavi. Karel VI. je hodil vedno pokrit v izraz, da je vladar. Zato so še danes pri slovesnih prilikah vladarji pokriti. Kadar čita vladar v parlamentu svoj govor, je vedno pokrit. Španski grandí so ostajali tudi vpríčo kralja pokriti v izraz, da so z vladarjem enakopravni; tudi v angleškem parlamentu so poslanci pokriti ter imajo vsi cilindre na glavah, češ: „Neodvisni smo!“

Tako se je ohranil do danes običaj, da se odkrijemo, če hočemo reči: „Prihajam kot prijatelj, ne kot sovražnik.“ Vojak se seveda ne sme odkriti, zato pokaže na svoje pokrivalo, kakor bi dejal: „Misli si, da sem odkrit!“ Tudi orožja ne sme vojak odložiti, nego ga le skloni k tlom ali stisne k sebi v znak svoje udanosti ali pokorščine. Pri prezentiranju vojak nekako ponuja častniku svoje orožje v simbol, da se mu udaja. Tudi podajanje roke pomenja prvotno: „Izročam se ti na milost in ne milost! Glej, roke so mi brez orožja!“ — Tudi danes se smatra za dostojno, da slečemo najprej rokavico, predno podamo roko v pozdrav. Poljubljanje roke je najponižnejši znak udanosti. Svoboden, samozavesten mož tega dandanes ne dela več. Zlasti pa ne poljublja — rokavice, nego kvečjemu in le izjemoma — lepo zapestje, če že mora biti. Da dame klobukov ne odlagajo, je umljivo,

ker njih klobuki nimajo pomena čelade, nego so le pokrivalo ali celo nakit.

Pozdrav je torej ostanek vojnih znakov ali simbol hlapčevstva. Zato svoboden mož oblik pozdrava nikdar ne pretirava ter se brez vzroka ne ponižuje.

Dr. Jessen:

Pred 100 leti.

(Spomin iz vojne pred sto leti.)

Človeštvo napreduje. O tem ni dvoma. Napredek pa je dvojen: v dobrem in slabem. Kakor raste človek za človekom, na taisti način raste rod za rod. Ako bi bili ljudje razvijali v sebi samo dobre lastnosti svojih prednikov, bi bilo človeštvo že davno doseglo ono popolnost, o kateri so sanjali nekateri utopisti. Toda človeštvo se premalaja vedno iznova in z njim rastejo njegove dobre in slabe lastnosti.

Tako je bila svetovna vojska pred 100 leti, in letos je zopet vojska, in oni, ki mislijo, da morebiti ne bo nikoli več vojske, se najbrže motijo. O sedanjí t. zv. moderni vojski sodimo, da je tehnično na vrhuncu in da jo sprem-

ljajo naprave in priprave, kakor še nikoli. Res, enake vojske še ni bilo; tudi sodelovanje državljanov, da olajšajo grozo vojne, ni bilo še nikdar tako veliko; s trpljenjem je vzrastlo tudi človekoljubje. Zanimivo je, da nahajamo mnogo odredb in priprav, ki se nam zde v tej vojski nove, že pred sto leti. Kako je bilo v prejšnjih stoletjih, o tem nimamo slovenskih zapiskov: znano je, da je bila takrat grozovitost vojne mnogo

hujša in da je skoraj popolnoma zamorila vsako človekoljubje; šele po sedemletni vojni se je obrnilo nekoliko na bolje. Iz francoske vojne l. 1796—1800. pa imamo natančnejše podatke. O dogodkih je poročal naš Vodnik v svojih „Novicah“, ki so bile prvi slovenski časopis (1897—1800). Podajamo tu nekaj poročil iz one dobe, ki bodo naše čitatelje gotovo zanimali.

Amnestija.

Kakor je bila lani začetkom vojne proglašena amnestija bivšim vojaškim beguncem, tako je bila proglašena tudi l. 1800. „Novice“ št. 25. l. 1800. poročajo:

„Svetli cesar kliče z odpušanjem inu z prijaznim glasom vse tiste, kateri so od soldatov všli, nazaj v žold*), naj prideo skupaj, časa k vkup shajati imajo 8 mesecev, nim bo vsa pokora odpušena, aku le še drugiga velikiga prelomika na sebi nimajo. On dalej govori:

Pole kir iz več mest verjetne pisma k meni teko, de je eno veliko število iz žolda ih všlo, naj prideo nazaj v tih mescih, kateri leže med 1. malim Serpanam leta 1800 in zadnim svičanam 1801., naj si naprej vzamejo, nič več tako delati, inu naj se poverneo nazaj služít cesarju, nim se ne bo nič zgodilo, naj bodo rojenaki naših ali drugih dežela, oni se imajo oglasiti per armadi ali na drugih mestih, de prideo spet zraven; vender je to oznanilo le za tiste, kateri so pred tim oznanilam všli... kateri se pak v tim vendanimo časo neoglase inu nazaj nepovernejo, bodo kader bodo zgrableni, po nih zasluženjo pod vojstro kaznen verženi, brez odlašanja inu milosti.“

(Kakor je znano, so vojake v onih časih še lovili — zato je bilo mnogo beguncev.)

Proklamacije.

Kakor dandanes izdajajo armade razne proklamacije

ravno tako je bilo pred sto leti. Bonaparte je dne 1. mal. travna 1797 izdal za Kranjce svoj razglas. V njem čitamo:

„Kranjci! Vem, de nam enako sovražite Engendarje, kateri le svoj lasten dobiček per ti vojski iščejo inu najdejo, vem,

*) Žold = vojaška služba od sold, soldat

Glavni trg v Ungvaru na severnem Ogrskem, odkoder so že pred več meseci naše čete pregnale ruske predčete.

Utrjeno mesto Ivan-gorod na Ruskem Poljskem.

de sovražite mini-stre, kir so se unim prodali. Ako se mi o šesto leto vojsku-jemo, vemo, de to je čez volo junaških Ogrov, pamet-nih Dunejčanov in dobroserčnih Kranj-cov. Zatorej sterni-mo se mi zoper England. Postanimo perjatli!"

Tako je vabil Bonaparte "dobro-srčne" Kranjce in jim obetal srečo in mir. Zanimivo je, da pravi proklama-cija o "Englendar-jih" (Angležih), da ti "le svoj lastni dobiček iščejo in najdejo pri tej voj-ski" — torej jih je vodil enak kupčijski nagib kakor pri se-danjisvetovni vojski.

Osebna varnost.

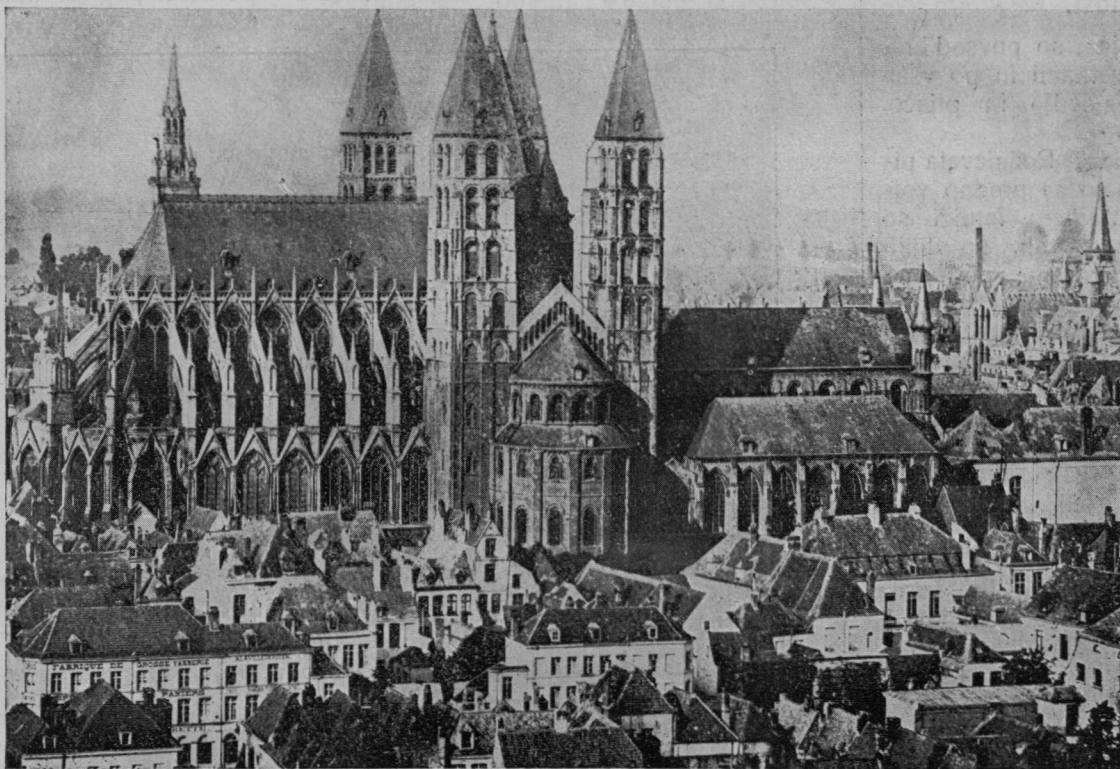
Iz general. kvar-tirja v Logatcu je izdal div. general Bernadotte svoj pose-ben oklic, kjer pravi:

"De Francozi k vam gredo, nemislio nič hudiga ne vam ne vašimu premože-nju... Ne bojte se za poštenje vaših žen ali za ohranjenje vaše vere. Mi spo-štujemo zadržanje inu navade vsih ludi, zlasti vaše. Naši soldatje bodo ojstro v svoji dolžnosti deržani, de nebodo smeli nič krivega vam sturiti; vsaki bo per ti priči z smertjo štrafan, kir se v vaše prebivališče z silo vrine inu se skuz to ropanja dolžan sturi."

Smrtna kazen.

Svojo obljubo so Francozi po mož-nosti res držali. "Novice" poročajo:

"Torek 4. mal. Travnja. Je bila vah-parada z turško muziko ob 11. uri. Po poldne ob peti uri je pustil general eniga

K bitki pri Soissonsu: Katedrala v Soissonsu, ki so jo v bitki Nemcev s Francozi granate silno poško-dovale. Ta krasna cerkev ima pet stol-pov ter je arhitek-tonski umotvor.

Pogled na mesto Suez ob Sueškim prekopu, ki ga hočejo Turki za plovbo zapreti.

francoskiga huzarja na tergi per zidu šenklaške cerkve vstrelit, ker je po noči v gradišči po sili v eno hišo perderl inu ropal. Francoski officirji so sami rekli, mi nemoremo za vsakiga našiga soldata dobri stat, de bi ne ropal, vsaka vojska ima te sorte nadlogo, al sledniga mi ojstro pokorimo, kir kol bo previžan, de je ropal..."

"Policijska ura."

Pred sto leti še ni bilo take poli-cije, kakor danes, in vendar se tudi ta-krat ni smelo vojakom poljubno dolgo v noč točiti pijačo. "Novice" poročajo:

"Zvečer je en francoski soldat svo-jiga tovarša v eni oštarii zabodel; tudi je bilo z bobnam oklicano, nobenimu francozu po sedmi uri na večer v ošta-riah nič več vina dati, kateri bi pak silo delal, ga per bližni straži napovedat, de ga bo zaperla..."

Vojni davek.

Ako pride sovražnik v mesto, za-hteva kontribucijo. "Novice" poročajo 1797.:

"Smo slišali, de Terst more fran-cozam en milion dukatov naklade plačat, polovico z blagam; tudi sto tavžent hlebcov kru-ha dati..."

Vojaško stanova-nje in hrana.

"Novice" poročajo:

"Francozi so pred ta teden skuz Lublano gredoč v Nunski, Kapucinār-ski inu Matere Božje cerkvi ležali, pak nič ne polomili inu nič poškodovali. Ku-rili inu kuhali so zunaj... Tukej v Lublani so jeli ži-vež inu drugo per-pravo za soldate obilno vkup vozit; tudi so per šolah

Turški častniki na pozvedovalni plavbi v Dardanelah, da doženejo, kje stoje angleške ladje.

zraven Lublance osem vojsknehi peči izidali. v katerih za soldate kruh peko. Peči so iz železnih podpor, na katere je cegel z ilovico naložen; inu so tako velike, de ena peč po 100 hlebcov derži.“

Radodarnost.

Ko se je začela vojna, so povsod krasili vojake s šopki in cvetkami in po vseh postajah gostili vojake z jedjo in pijačo. „Novice“ poročajo:

„Dunejske novice od 7. Rožnicveta pišejo, kako so v Gorici (avstr.) predno vojsko s častjo prejeli. Majheni fantiči so imeli jerbaze z pušlci na rokah, so delili pušlce generalu in officirjam; potlej pa rože potresali, koder so soldatje marširali. Trideset veder vina je pustilo mesto med soldate razdeliti, vse je bilo židane vole. Tukaj treba opomnit, de tudi Lublančani so več barigel vina med cesarske soldate razdelili, kader so skozi šli, inu v logar pod Rožempah pelat pustili taistim, kateri so zvunej mesta pod šotorji stali...“

Koncert v korist ranjencem.

V Ljubljani in drugod so bili letos koncerti v korist ranjencem. Tudi pred več ko sto leti je bilo tako. „Novice“ št. 14. l. 1797. poročajo:

„V sredo 15. dan tiga meseca (svečana) je bila muzika deržana v Lublanskim teatri od taistih muzikantarjev, kateri so al v cerkovne muzike službi, al sicer perjatli inu vučeni od muzike, kateri je otel poslušat, je nekej denarja vložiti mogel. Ti denarji pak pridejo za bolne in ranene sol-

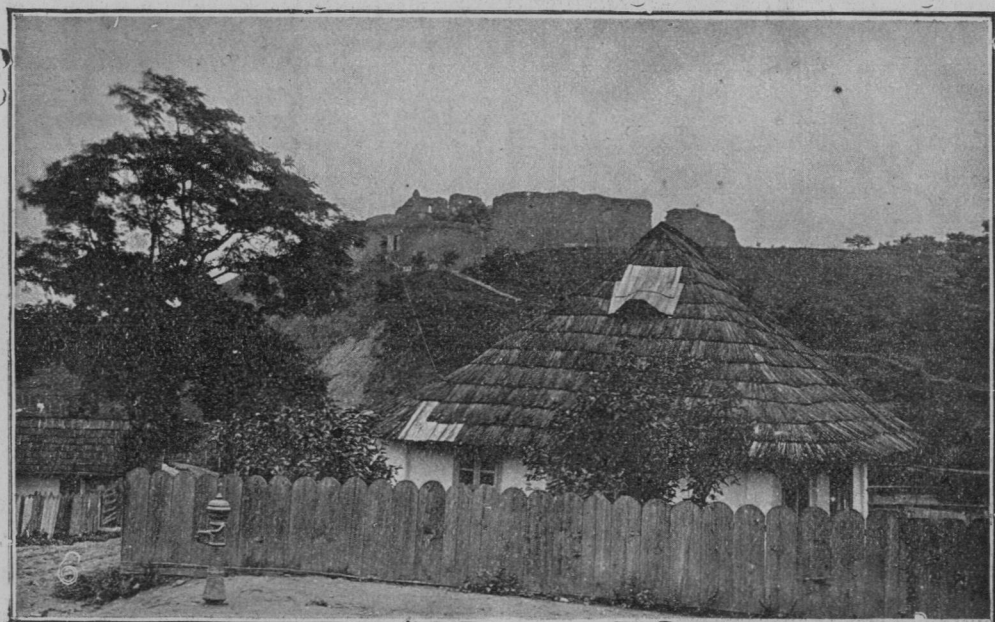
date, de se jim bo postreglo inu k ozdravljenju pomagalo. Poslušavcov ni blo presilno dosti, al lubezni pruti ubogim soldaškim bolnikom je bilo dosti, zato ker jih je dosti po tolerju inu po cekinu dajalo; tako de so 469 goldinarjev za te reveže

Turški mornarji vlečejo top na obrežne utrdbe v obrambo Dardanel.

vkup zvergli. Še zde se vidi, de Lublančani več na lubezen pruti vbogim derže, kakor na komedie inu na ples.“

(Kakor se vidi, bi mi po sto letih sedaj Ljubljančane lahko z istimi besedami pohvaliti.)

Razvaline gradu Sučavskega: Sučavo v Bukovini so morali Rusi zapustiti.

Dovtipi.

Na račun nasprotnikov se uganja dandanes razne dovtype. Tudi pred 100 leti jih ni manjkalo. „Novice“ (št. 53. l. 1797.) pripovedujejo, da je pri Vrhniku neki Francoz poklical k sebi nekega našega vojaka (naši so se namreč umikali in Francozi so za njimi pritiskali). Francoz je hotel, da naj mu vojak čevlje sezuje. Vojak to stori in glej — Francoz je imel — parklje na nogah. Povedal mu je, da je sam hudič in da bo še do 1. majnika Francozom pomagal. (To se je zgodilo 28. sušca.)

Nezadovoljnost.

Ljudje so dandanes z marsičem nezadovoljni — posebno nad časopisi se jeze. Tudi pred sto leti so bili taki zabavljači. Mnogi so pisali Vodniku, da poroča prepočasi, da ne poroča vsega, da premalo piše o Bonapartu itd. Vodnik se je seveda branil:

„Nekateri bi radi imeli, de bi se več v teh novicah pisalo inu zraven posebni listki perkladali: al prosim ih, naj nezamerio; zakaj delo se ne plača zadosti inu do sedaj grede vse na upanje, de z časam bode več jemalcov. En sleherni lahko prevdari, de za dva sto ranjš se nemore dva inu petdeset pognov natiskovat; brez tiga, de

je poverhi treba vunanje novice kupovat (liste namreč) papir za pokrove dajat inu dosti stupin sturiti.“ (L. 1798.)

Drugič piše sledeče:

„Oznaniło. Eni se pertožio rekoč: te novice niso resnične, one so prepozne inu lažnive. Jes pišem po dunejskeh dvornih inu cesarskih oznanilih; če kdo meni, de te niso res, naj se vzdigne inu skaže očitno; al naj gleda, kako bo vižal. Druge nemške časinge so tudi tem enake inu pisma ravno tako govore. Tedaj neterpim neslanih pisanjov na mene, v katerih se mi laž očita od neumnih ludi, katiri so od drugih prebrisanih nalaš z lažmi postreženi bili. De pa krajnske pozniši prideo ku nemške, ni drugači mogoče, ker Nemec precej lahko iz nemških pism natiskuje, jes pa morem popred iz nemškiga prestavlati, pisati inu še li potle čerke za natiskvanje staviti. Delo je večje, plača majhina, vunder katirmu nedopade, naj me rajši per miru pusti, ker vem, de po vsi moči hitro inu resnično pišem.“ (L. 1799.)

(Mnogo takih in podobnih tožb ima slovenski časnikar in izdajatelj še dandanes.)

Zbirke za ranjence.

Razni oklici za zbirke denarja, blaga, jestvin itd. so imele v tej vojni lep uspeh. „Novice“ pišejo l. 1799.:

„Prošna.

Na te, kateri vedo čez vboge ranene soldate vsmilenje jimet.

Prijateli!

Od cele dežele inu od tega Lublanskega mesta je iz dobriga vsmileniga serca na ruticah inu zamaških, povojih inu obvezeh za naše bovine inu ranene bratce, varhe naših domov, revne soldate veliko notri peršlo; Bog vam daj plačilo za to, prelu-beznive, vsmilene serca! — Reveži drugači ne morjo, koker s solzmi v očeh, kader v obezuvanje začutijo bolečino potolaženo. Al zdej je že z vsim letim per kraju inu potrebuje ravno to jisto — bodite tedej prošeni zlasti vi vsmileni časti vredni Du-hovni na deželi — inu v mestu — opomi-najte vaše ovčice, naj kaj zopet sem dado, bodite al cunice, rutice, povoji al obveze; vse jim bo prov. Morebiti se bo obezva-nje z temi rečmi ravno per vašim sinu, bratu, stricu, perjatlu al sosedu zgodilo; vselej pa bo k pridu tem prišlo, kateri so za nas cele vude zgubili sem ter kje rane prejeli inu tolikrat že z nevole se čez bo-lečine britko potožili. Kateri kaj poslat oče, naj se na bukve-prodavca Korn na placu v njegovi štacuni poda, on leto nase čez vzame, inu dalej pošle.“

(Torej je bilo pred 100 leti precej po-dobno, kakor danes.)

Revolucija v Albaniji: Pogled na utrdbe v Draču (na desni bivši dom Essada paše), kjer so se uprli Albanci proti Essadovim spletkam.

Minoli teden.

Večjih, važnih dogodkov iz minolega tedna ni zaznamovati. V Karpatih se vrše pozicijski boji, t. j. fronti vztrajata na svojih prostorih, artiljeriji pa se dalje obstreljata in pripravljata teren za infanterijske naskoke. Južno pri Gorlicah, severno Nadworne ter v okolici Črnovic so bili hujši spopadi, ki so se izvršili za nas ugodno. Rusi pa poročajo o velikih svojih zmagah, da bi pomirili ruske in francoske kroge. A naš generalni štab je ruske trditve jasno zavrnil. Na ruskem bojišču se je unela na celi fronti ena sama velika bitka. Piliča, Nida, Rusko Poljsko, Dunajec in zahodnja Galicija so središče teh hudih bojov. Pri Zakličinu

in Tarnovu grme topovi neprestano. V Vzhodnji Prusiji se vrši boj za Augustov in Lomzo; severno-zahodno Ostrolenke boji še trajajo in tudi za mesto Prašniš se borba za Nemce ugodno razvija. Na črti Plock—Skierniewice—Petricovo so borbe v teku. Povsod pa ovirata operacije visok sneg in hud mraz, ki se je ponovil. — Tudi na francoskih bojiščih je bojno aktivnost omejeval mraz in močan sneg; v Vogezih so se borbe zato ustavile, le v Šampanji so se vršili nadaljni boji. Pri Sonainu so ostale bavarske čete zmagovite, severnovzhodno Le Mesnila so Francozi na posameznih točkah vdrl v nemške bojne črte, Nemci pa so jih zopet vrgli nazaj. V Šampanji so izgubili Francozi od 17. februarja doslej nad 45.000 mož, Nemci pa le nekaj nad 15.000.

Baje prevzame Hindenburg zdaj višje poveljništvo armad proti Francozom ter prepusti

Steckenpferd-lilijinomlečno milo

prej ko slej neutrno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Prebivalci Valone radovedno pričakujejo izkrcavanje turških čet in prihod Lahov v Valono.

operacije proti Rusom drugemu generalu. — Angleži so uničili nemški torpedovki „U 8“, in „U 12“, a nemške blokade s tem ne odpravijo. Vsak dan skoraj pade kaka francoska ali angleška ladja kot žrtev nemških podmorskih čolnov. Zato se boje na Angleškem in Francoskem lakote. Da bi odprli ruskim parnikom z žitom pot skozi Dardanele, so poslali Angleži in Francozi zopet nekaj svojih največjih ladij k Dardanelam. Potrebovali bodo pa tudi velike čete, da bi se izkrcale in po kopnem prodirale na Carigrad. Toda doslej bojne ladje niso dosegle večjih uspehov in čete se ne morejo izkrčiti, ker imajo Turki izvrstne utrdbe ter veliko armado, ki vsak naskok odbije. Ruski napor, da bi Grke nahujskali proti Turčiji, so se izjalovili. Bojeviti ministerski predsednik Veniselos je moral odstopiti, ker je grški kralj proti vojni in se je bati, da bi Bolgarija napadla Grčijo. Novi ministerski predsednik Gunaris vztraja na nevtralnosti.

največje učenosti praktičnega zdravnika. Žal, da knjiga v jezikovnem in slogovem oziru ni boljša. Ponatisk je izšel prez poplave, kar se mora grati. Da priporoča dr. Al. Praunseiss to knjižico, se čita na 4. str. knjigi; menda mož ni čital niti 5. str., kaj šele ostalo! Čemu se avtor toli važne knjige ni podpisal, je zelo čudno. Odgovornosti prepušča torej dr. Praunseissu, zobozdravniku v Ljubljani. To jo priporoča menda dovolj.

Gospodinjstvo.

Dajte si cepiti koze! Z zdravniške strani se opozarja, da se prebivalstvo le malo briga za važno in enostavno profilaktično sredstvo proti kozam — za cepljenje. Res je, da je zdravstveno stanje po deželi še izvrstno in da ni govora o kaki neposredni nevarnosti, da bi se razširile koze ali kake druge kužne bolezni. Toda v vojnem času se ne sme zamuditi ničesar, kar služi v obrambo

Stoletnica. Dne 24. februarja je bilo 100 let, kar je umrl Robert Fulton, izumitelj torpedovk in podmorskih čolnov, ki igrajo v sedanji vojni tako veliko ulogo. Fulton je bil rojen v Ameriki, a njegovi starši so bili doma na Angleškem. Zapustivši svojo domovino, je šel Fulton na Angleško in se je tam posvetil mehaniki. Preselil se je pozneje v Pariz in tu je iznašel prve torpede, to je bombe, ki jih podmorski čolni poneso do kake sovražne ladje in jih tam sprožijo. Njegovi prvi poskusi niso cesarja Napoleona zadovoljili, pač pa so

Brzovjavni oddelek III. armadnega zbora v — —

Zabava naših vojakov na pustni dan v gališki vasi — —

Književnost.

Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod. S poljudnim opisom človeškega telesa. Sedmi pomnoženi natis. V Celju 1914. Založila Goričar & Leskovšek v Celju. Str. 110. Broš. 1 K. Za prvo pomoč, kadar ni možno takoj poklicati zdravnika ali za male neznatne bolezni bo ta zbirka dobrodošla in koristna. Bavi se z večino znanih bolezni vseh delov telesa ter navaja domača, včasih res uspešna zdravila. Gospodinjam to knjižico torej toplo priporočamo. Našle bodo v njej marsikaj, česar ne vedo in kar mora vedeti vsakdo, ki želi sebi in svojim trdnega zdravja. Pri vsaki bolezni pa se je čim preje obrniti na zdravnika, ker človeško telo je zelo kompliciran stroj, ki zahteva skoraj v vseh slučajih raznih bolezni

proti kužnim boleznim. Čim bolj smo previdni, tem manj se nam je bati epidemičnih bolezni. En sam pogled na statistiko kužnih bolezni na Dunaju nas podučí o važnosti cepljenja proti kozam. Od novembra do februarja je obolelo na Dunaju na kozah 805 civilnih in vojaških oseb; 173 bolnikov je umrlo. Med umrlimi jih je bilo 119, ki si sploh nikdar niso dali cepiti koze, ostali pa so bili sicer cepljeni, toda še kot otroci ali pa pred več kakor 6 leti. Iz tega dejstva izhaja jasno, da so osepnice le onim smrtno nevarne, ki se niso dali pravočasno cepiti. Cepljenje pa naj bi se vsaj vsakih 6 do 7 let obnovilo. Neudobnosti, ki so združene s to proceduro, so malenkostne, stroškov pa sploh ni, ker so javni sanitetni organi vedno pripravljeni, odrediti brezplačno cepljenje koz.

vzbudili pozornost angleške vlade. Fulton je bil poklican v London in je tam nadaljeval svoje poskuse, končno pa se je vrnil v New York. Tam je zgradil prvi vojni parnik. Na podlagi Fultonovih iznajdb so potem drugi može nadaljevali njegovo delo in ustvarili moderne torpede, podmorske čolne in vojne ladje.

Najslabše podkovani konji. Okrajna glavartva na Kranjskem so dobila obvestilo, ki je prav malo razveseljivo za našo deželo. Glasom tega obvestila se je namreč na bojišču izkazalo, da v nobeni avstrijski kronovini niso konji tako slabo podkovani, kakor kranjski konji. Kranjski kovači s to kritiko ne bodo zadovoljni.

Listnica uredništva.

Ker nismo dobili klišejev pravočasno za to številko, smo žal morali odložiti mnogo slik padlih junakov in drugih domačih slik za prihodnjo številko.

Raznoterosti.

Tehnikum Mittweida.

Ravnatelj: Prof. A. Holzt. Kraljevina Saška. Višji tehniški zavod za električno- in strojnотехniko. Posebni oddelki za inženirje, tehnike in delovodje. Električni in strojni laboratoriji. Učna tovarna — delavnica. Najstarejši in najbolj obiskovani zavod. — Program itd. brezplačno pošlje tajništvo.

Važno poročilo. Ker je za časa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče kupiti najpotrebnejšega blaga, za obleke in perilo, za sebe ali otroke, se je odločil trgovec **I. N. Šoštarčič, Maribor, Gospodska ulica št. 5,**

da bode kljub temu, da se je v tovarnah vse podražilo, prodajal vse ceneje kakor popreje. Platno druk in porhat po 36, 40, 50 in 56 vin. Volneno blago za obleko po K 1—, 1'20, 1'50. Ker se veliko razproda, je dobil tudi velika množina lepih ostankov ki se veliko pod ceno prodajajo. Ceniki in vzorci se dobijo poštne prosto. Za neugajajoče se vrne denar. 455

Varčevati mora človek danes na vseh koncih in krajih, če hoče, da pri sedanji neznosni draginji izhaja. Vsak krajec mora trikrat obrniti, predno ga izda. Gledati mora posebno na to, da ne meče stran denarja za slabo blago, od katerega ima na vse zadnje samo škodo in jezo. Kadar rabi kavnege pridelka, kupuje zato vsaka naša gospodinja samo kolinsko kavno primes, ki jo pozna kot najboljšo blago te vrste. Dobro ve, da mož ne bo godrnjal, če mu postavi na mizo kavo, kateri je pridelala tega kavnege pridelka, kajti taka kava je najboljša in najokusnejša. — Vsem našim gospodinjam torej prav toplo priporočamo, da zahtevajo v prodajalnicah vedno izrecno samo Kolinsko kavno primes, ta naš izvrstni domači kavni pridelatek!

Največja tvrdka trgovina z urami, verižicami itd. na slovanskem jugu je H. Suttner v Ljubljani 5. Pišite po cenik, ki ga dobite zastoj in poštne prosto.

Veliko škodo imate, če zamudite vlak, če pridete prepozno k sodnijskim razpravam itd. Skrbite torej, da boste imeli dobrodočo uro. Priporočamo Vam domačo tvrdko H. Suttner v Ljubljani št. 5, ki ima priznano najpoljše ure. Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Razstava „Gritzner“. Josip Petelinc, tovarniška zaloga šivalnih strojev, Ljubljana, blizu frančiškanskega mosta, levo za vodo 3. hiša, vabi p. n. cenjeno občinstvo iz mesta in dežele, gospodinje kakor šivilje, da si ogledajo, prekoristno razstavo, vseh del, ki jih izvrši samo „Gritzner“ Centralbobin, Rundspul in Ringschiff stroj, na krogličnem teku, veze (štika), krpa (maši) nogavice in perilo, nabira, gubanči, robi in obšiva. Vsaka kupovalka ima pouk brezplačno na razpolago. Gospodinje dobe jako potreben in praktičen kroj „Reform“ za nizko ceno s podukom, s pomočjo kroja si zamore vsaka brez strokovnega znanja na „Gritznerjevem“ stroju vse sama izvršiti. „Gritznerjev“ stroj je prepotraben, in

ne sme manjkati v nobeni hiši. Nad 3 milijone že v rabi. Dobi se od najpriprostejše do najkrasnejše opreme, tudi kot pisalna miza. Cena najnižja, 10letna garancija.

Razstava od 8—12 v nedeljo 14. in 21. sušca in 19. na praznik sv. Jožefa dopoldne. Pri Josipu Petelincu, Ljubljana, sv. Petra nasip 7. blizu frančiškanskega mostu.

SUKNO PERILO OBLEKE ČEVILJE OSTANKE

In razno blago pošilja po najnižjih cenah
Jugoslovanska razpošiljalna
R. STERMECKI v CELJU, št. 341
Štajersko.

Zahtevajte zastoj cenik s slikami čez tisoče stvari. Pri naročilih iz Amerike, Nemčije in Balkana, treba denar naprej poslati.

Vsa Avstrija

pozna Jägerndorf kot eno največjih mest s tvornicami sukna v monarhiji. Dobava blaga (sukna) za moške in ženske obleke, kakor tudi šlezjskega platna naravnost od tvornice je za vsakogar velika prihranitev. Zahtevajte torej, da se vam dološje brezplačno vzorci blaga, da se prepričate o zelo nizkih cenah in o izvrstni kakovosti blaga. Posebno ostanke prodajam po izredno nizkih cenah.

Razpošiljalnica - FRAN ŠMID -
Jägerndorf 38, Avstrijska Šlezija.

Prirodna vina

bela in rdeča K 44— do K 68—;
pristna 50% slivovka in tropinovec
K 150—; pristen vinski jesih K 28—
za 100 litrov prodaja J. Kravagna,
Ptuj, Štajersko.

Natakarica

iščem službe, prevzamem gostilno tudi na račun. Govorim slovenski, nemški in laški ter nastopim lahko takoj ali pozneje. Ponudba pod „Marljiva in poštena“ na upravnistvo Tedenskih Slik.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 3 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborna sredstvo za rast las. Za gotovost se jamči. Zadoštuje steklenica. Spričevala na razpolago.

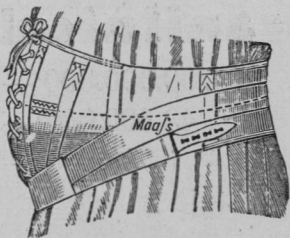
Posestvo z gostilno s sobami za letovišarje in lepospevajočo obrtjo, ki se da lahko v najem, se ceno in pod ugodnimi plačilnimi pogoji prodaja. Pisma na upravo tega lista pod „50.000 K“.

PRIPOROČA SE
UMETNA KNJIGOVEZNICA

IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Trebušne pasove, kilne pasove in vse potrebščine za babice

294

priporoča

K. Piotrowski.

Ljubljana, Sv. Petra c. sedaj št. 33.

ANTON BOC

barvarija in kemična pralnica
Ljubljana, Selenburgova ul. 6.
Dela se izvršujejo tudi na Glincah št. 46.
Cene nizke! Točna in solidna postrežba! — Obstoje
tvrdke že čez 50 let.

V sedanjem času najzdravnejša in najcenejša pijača je: Novi Silva vrelec
pošta Guštanj, Koroško. Razpošilja se po povzetju.

Nova „SILVA“ slatina močno
mozira in ostane čista in dobra!
Zahtevajte jo povsod! 417

Cena: 25 3/8 l steklenic 5 K, 25 1 1/2 l steklenic 9 K, 50 1/2 l steklenic 11 K
s steklenicami in zabojem vred, ki se nazaj vzameje v račun.

H. SUTTNER LJUBLJANA ŠT. 5.

Največja razpošiljalna tvrdka ur,
zlatnine in srebrnine na vse kraje
sveta. Zahtevajte moj najnovejši
cenik, katerega dobite zastoj in
poštne prosto.

Lastna protokolirana tovarna ur v
Švici. Varstvena znamka „IKO“.
Glavno zastopstvo tovarne ur
„Zenith“.

Ni ga uničiti

kolesja Suttnerjevih ur, ker je samo iz najbolj-
šega materiala najskrbnejše sestavljeno. —
Dobra Suttnerjeva ura preživi pri navadni rabi
tri na videzno cenejših bazarske ure.
St. 410. Nikel ank. ran. Rosk. ura . K 4-10
. 500. Jednaka s sekundnim kazalcem . 5-50

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane
naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja
Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

MORANA

je najbolje darilo trpečemu vojaku.
Reši ga in brani nadležne golazni:
uši, stenic in vsakega mrčesa. Izvrstno
sredstvo je tudi proti ozeblini, hrastam
in vsaki kožni bolezni. — Naroča se:

M. Skrinjar, Trst

Via Castaldi 4. I.

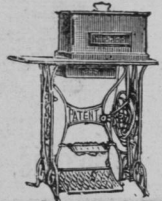
Cena: Liter 4 K. 1/2 l 2 K. 1/4 l 1 K.

Da olajšamo odpošiljatev in troške,
pošljem naravnost na dotični stan vo-
jaka. Pošlje naj se denar in natančen
naslov dotičnega.

Morana je popolnoma prosta vsake
razjedajoče kisline, torej neškodljivo
človeškemu zdravju, tkanini i. t. d.

GRITZNER

šivalni stroj

najboljši in nedosežen v trpež-
nosti sedanjosti za **rodbin-**
ske in obrtno rabo. Šiva,
veze (šitka), maši (krpa) no-
gavice in perilo. Poduk brez-
plačen v hiši. Brezšumen tek.
Primerna velikonočna darila.

10letna garancija!
3 milijone že v rabi.
1/2 stoletja obstoj.

Ta stroj veze najkrasnejše opreme.

Edina tovarniška zaloga šivalnih strojev
JOS. PETELINC
LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP št. 7
za vodo, blizu frančiškanskega mostu
levo 3. hiša.

A. & E. Skaberné,
Ljubljana, Mestni trg 10

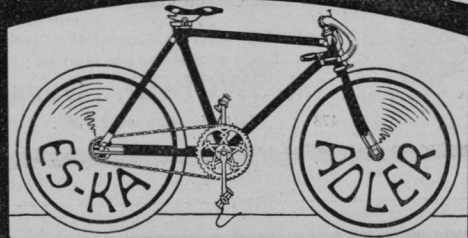
Special. trgovina za pletenine in trikotažo.

Velika zaloga različnega

perila za vojake

iz čiste volne in velblodje dla-
ke in sicer: snežne kučme, svi-
terji, telovniki, triko-jopice in
srajce, spodnje hlače, nogavice,
sliperji, dokolenice, rokavice,
različni ščitniki za vrat, prsa,
kolena itd. Odeje iz velblodje
dlake. Spalne vreče. Tetra perilo.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA št. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

«SLAVIJA»

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

451 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.304-25.

Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljše sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Med

garantiran čisti naravni
čebelni med 5 kg
škatlja 9 K, 3 kg škat-
lja 5-40 K pošilja 468

M. Ambrožič, Mojstrana, Gorenjsko.

S svilo vezena

bluza samo K 1-95

čudo industrije v vezenju.

Jako fino modno blago z bogatim svilenim vezenjem. Kompletno za eno bluzo le K 1-95.

Krasno in lepo! Zadnja novost!

Nekaj sto tucatov teh krasnih lepih s svilo vezenih bluz in v ljubkih lepih barvah, kakor beli, krem, roza, svetlo-modri, srednje modri, modni lila, rudeči, zeleni, drap, temnomodri, fraise, rujavo, črno, sploh v vsaki obstoječi barvi, smo nakupili pri neki švicarski opuščeni tvornici za vezenje in ker smo nakupili te krasne bluze na debelo v veliki množini, jih moremo prodajati po tej čudovito nizki ceni. — Te bluze so vredne trikrat tega denarja. — Če vzame kdo najmanj tri komade, tudi po želji v različnih barvah, velja kos samo K 1-95. Če kdo vzame 6 komadov, jih dobi za le K 11.— in se mu priloži vrhu tega naprsnik iz čipk (jabot) gratis.

Edina prodaja po povzetju pri:

M. SWOBODA, Dunaj,

478

III/2 Hießgasse 13/280.

Za vojake!

Toplo perilo, pletene telovnike, rokavice ter nepremočljive spalne vreče in druge vojaške potrebščine.

Za gospode!

Klobuke, perilo, kravate i. t. d. Zadnje novosti pravkar došle.

Modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

LJUBLJANA, Fran Josipa c. 3

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 17.

13 priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v vezenju. — Tovarna v Lincu ustanovlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica števil. 3.

Naivečja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913	K 700.000.000.—
Vlog	„ 43.500.000.—
Rezervnega zaklada	„ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Skrbite našim vrlim vojakom za toplo obleko!

Volnene in pavaljnate obujke (Socken), golenice (Stutzen), dolge nogavice, snežne havbe, zapestnice (šticke), bele jopice (takozvane gorenjske jopice), hlače, rokavice;

vse to je dobiti po režijskih cenah v

I. kranjski mehanično avtomatični tovarni pletenin in tkanin

DRAGOTIN HRIBAR
Ljubljana, Zaloska c. 14.

Naročnina za list »Tedenske Slike«; za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5.— celo leto K 10.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3-50, 1/2 leta K 7.— celo leto K 14.—; za ostalo inozemstvo. celo leto fr. 16-80. Za Ameriko letno 3-25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne števil. 20 vin.

Uredništvo in upravnništvo: Franciškanska ulica št. 10, I. nadstropje.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Dragotin Mohar.**

Tiskal Dragotin Hribar v Ljubljani.